

MIDKAP 976,36 +2,02%	S&P UK 2.072,53 +0,51%	EUR/USD 1,1609 \$ -0,30%	TIENJAARSRENTE 2,908% +0,10%	BRENT OLIE 63,67 (\$/vat) -2,63%	GOUD 4.610,85 (\$/t oz) +0,09%	ZILVER 91,99 (\$/t oz) -1,31%	BITCOIN 83.172,76 € -0,40%
---	---	---	---	---	---	--	---

Bron: Infront

Arbeidsmarkt in slechter vaarwater

Mede door reorganisaties bij bedrijven nam het aantal WW-uitkeringen vorig jaar toe, en het UWV verwacht dat de werkloosheid nog zal doorstijgen. Dat kan de arbeidsmarkt nu nog goed aan, zeggen experts, maar daarna kan het alle kanten op gaan.

Lisa Belt
Amsterdam

In 2025 is het aantal WW-uitkeringen toegenomen met 9,5 procent, onder meer als gevolg van reorganisaties bij bedrijven. Met name meer jongeren en 55-plussers kregen een uitkering. Ook de algehele werkloosheid nam toe, al is die vergeleken met andere landen in Europa nog steeds relatief laag.

Er waren aan het eind van vorig jaar 410 duizend werklozen. Daarmee was 4 procent van de Nederlandse beroepsbevolking van 15 tot 75 jaar werkloos, meldt het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Eind 2024 was de werkloosheid 3,7 procent, toen ging het nog om 373 duizend mensen.

Het UWV meldt dat er in december vorig jaar 191.459 WW-uitkeringen werden verstrekt. Dat zijn er 9,5 procent meer dan het jaar ervoor, toen het aantal uitkeringen ook al met 8,7 procent was toegenomen.

Volgens Rob Witjes, hoofd arbeidsmarktinformatie bij UWV, komt de toename mede door de vele reorganisaties bij grote bedrijven vorig jaar. Het gaat om bijna 25 duizend werknemers van wie de baan als gevolg van een reorganisatie is verdwenen. Volgens Witjes vonden de meesten van hen direct weer een nieuwe werkplek. ‘De arbeidsmarkt is namelijk nog steeds krap, alleen iets minder krap dan de afgelopen twee jaar.’ Er meldden zich 355 reorganiserende bedrijven bij het UWV, het grootste aantal in tien jaar.

Tegelijkertijd ziet Witjes ook dat er minder vacatures openstaan, waardoor werkzoekenden meer concurrentie hebben van mensen die al een baan hebben. ‘Bedrijven kiezen sneller voor mensen die van baan willen wisselen dan voor mensen die een uitkering krijgen.’

Weinig ervaring

Bij het UWV vallen twee groepen op die het het lastigst hebben met de toenevende concurrentie: jongeren tussen de 15 en 25 jaar oud en 55-plussers.

Vakbond FNV voert in Den Haag actie voor de WW. Foto David van Dam /VK

Volgens Robert Dur, hoogleraar economie aan de Erasmus Universiteit, worden jongeren als eerste getroffen als het slechter gaat met de economie. ‘Dat is ook logisch, want zij hebben nog geen of weinig werkervaring. Als ze al een contract hebben, is dat vaak een flexibel- of kortetermijncontract. Die worden dan niet meer verlengd.’

Dur benadrukt dat ook ouderen moeite hebben om aan de bak te komen. ‘Bij hen neemt vooral ook de werkloosheidsduur toe.’ Als het slecht gaat met de economie en een 55-plusser bij bijvoorbeeld een reorganisatie zijn baan verliest, heeft die een grotere

kans dat het langer duurt om een nieuwe werkplek te vinden.

Volgens de hoogleraar heeft dat deels te maken met het salarisniveau dat zij gewend zijn. ‘Maar daar staat wel tegenover dat zij een hele bak ervaring meenemen.’ Dat beaamt Witjes: ‘Als een werknemer met pensioen gaat, klagen bedrijven vaak over het verlies van kennis en senioriteit, maar ze kijken vaak toch minder snel naar diezelfde leeftijdsgroep tijdens het sollicitatieproces.’

Het UWV verwacht dat de werkloosheid de komende tijd nog iets zal doorstijgen. ‘We roepen geen moord en

brand, maar we moeten die reorganisaties wel goed in de gaten houden.’ Op dit moment kan de arbeidsmarkt de werkzoekenden uit de reorganisaties nog absorberen, maar dat houdt volgens Witjes op een gegeven moment op.

Gevolgen AI

Ook Dur vindt de piek in reorganisaties zorgwekkend, omdat het een indicator is van hoe het gaat met de economie. Toch is er volgens hem voorlopig geen reden tot ‘overmatige zorg’. ‘Als het een beetje gaat stromen op de arbeidsmarkt is dat niet erg, maar ik

denk wel dat vooral jongeren moeten nadenken over hun kansen op de toekomstige arbeidsmarkt: waar liggen die? Zij moeten bijvoorbeeld inspelen op de gevolgen van AI.’

Volgens hem kan het alle kanten op gaan. ‘Aan de ene kant lijkt het erop dat we qua economische omstandigheden in wat slechter vaarwater komen. Aan de andere kant zijn er kansen door alle transities die gaande zijn, bijvoorbeeld op het gebied van defensie, energie en de automatisering binnen de overheid. Als we een slagvaardig kabinet krijgen, zou het zomaar kunnen dat de arbeidsmarkt weer krappere wordt.’

DE KWESTIE

PETER DE WAARD

Gaat het er nu echt van komen: geen gezeik, iedereen rijk?

‘S amen voor ons eigen’, zo zou het nieuwe pensioenstelsel waar miljoenen werknemers sinds 1 januari aan meedoen, kunnen worden genoemd. Het was ooit een slogan van de Tegenpartij van Van Kooten en De Bie, de rechts-radicalen stroming die in 1981 satire was en nu daadwerkelijk veel macht heeft.

En veel gepensioneerden wreven zich ook in de handen over de aangekondigde stijgingen van de pensioenen die het gevolg van het nieuwe stelsel zouden zijn. Maar het plezier is al weer vergald door onheilspellende krantenkoppen deze week: ‘Pensioenen nieuwe stelsel houden inflatie niet bij’, en ‘Nog steeds in leven als de pensioenpot al leeg is’.

Maar er is helemaal geen reden tot paniek. Op korte noch op lange termijn, als de goeroe van de wereld Elon Musk moet worden geloofd. Niemand hoeft bang te zijn voor de kosten van de vergrijzing.

Nederlanders kunnen hun enorme hoeveelheid spaargeld van 525 miljard euro en hun gigantische bedrag aan pensioentegoeden van 1.700 miljard euro beter meteen over de balk gooien. Of de regering-Jetten zou het kunnen

confisqueren voor het verdedigen van het land tegen de grote vijanden: Poetin, Xi Jinping en inmiddels ook Donald Trump. Elke Nederlandse achtertuin kan probleemloos worden volgezet met drones, raketten en elke keuken met noodpakketten vol luxe.

Dankzij kunstmatige intelligentie (AI) is er binnen tien tot twintig jaar een overvloed aan middelen voor de oude dag en is ook een uitstekkende zorg gegarandeerd. ‘Een tip die ik wil geven is je niet bezighouden met het opzijzetten van geld voor een pensioen. Het zal er niet toe doen’, aldus Musk in een afgelopen weekeinde gemaakte podcast.

Musk, die druk bezig is met het ontwikkelen van zelfrijdende auto’s, brain-computerinterfaces en humanoïde robots, voorziet een toekomst waarin mensen alles kunnen bezitten wat ze willen. Hij denkt dat binnen vijf jaar iedereen al de beste medische zorg kan hebben. ‘Geen schaarste meer aan goederen en diensten.’

Op dit moment lijkt het in de praktijk nog lang niet zover. In de VS, maar ook hier, zijn juist veel primaire levensbehoeften zoals eten, wonen en zorg onbetaalbaar geworden.

Musk heeft daar geen boodschap aan. Hij bezit al 600 miljard dollar en als het een beetje meezit komt daar nog twee keer duizend miljard dollar bij – de bonus die hij krijgt als over tien jaar 20 miljoen Tesla’s worden verkocht – en de opbrengst van de beursgang van zijn bedrijf SpaceX.

Het is altijd gemakkelijk als iemand weet hoe de wereld er over tien en twintig jaar uitziet. Er is geen milieuprobleem meer, geen fileprobleem, geen huizentekort, geen armoede en geen criminaliteit. En ook zullen er geen immigranten meer komen, omdat de andere wereldbewoners eveneens in weelde baden.

Het utopia van Thomas More is na ruim vijf eeuwen binnen handbereik. En dan kan ook de andere verkiezingslogan van de Tegenpartij worden ingelost: ‘Geen gezeik, iedereen rijk’.

Resteert niet alleen de vraag of Musk gelijk krijgt, maar ook of iedereen daar gelukkiger van wordt.

Reageren?
p.dewaard@volkskrant.nl